

СТИВЪН КИНГ ЦЪРКВАТА ОТ КОСТИ

Превод от английски: Павел Боянов, 2016

chitanka.info

Прописах поезия, когато бях на дванайсет и се влюбих за първи път (седми клас). Оттогава съм създал стотици стихотворения, обикновено надраскани върху парченца хартия или в някой недоизписан бележник, а съм публикувал по-малко от шест. Повечето са забутани в разни чекмеджета: Господ може би знае къде — но не и аз. За това си има причина: не съм голям поет. Не скромнича, това е истината. А когато някое стихотворение все пак ми се получи, значи случайно съм уцелил десетката.

Мотивът ми да включа настоящото произведение в сборника е, че то (като другата поема тук) е по-скоро повествование, отколкото лирика. Черновата — отдавна изгубена, подобно на първия ми опит с разказа, който впоследствие стана „Миля 81“ — беше написана в колежа под силното влияние на драматичните монолози на Робърт Браунинг и най-вече на „Моята последна херцогиня“. (Друга поема на Браунинг — „Чайлд Роланд Кулата достигна“ — залегна в основата на поредица, която мнозина мои Верни Читатели познават отлично.) Ако сте чели Браунинг, възможно е да чуете неговия глас вместо моя. Ако не сте, няма страшно: по същността си това е разказ като всеки друг и целта му е да доставя удоволствие, а не да бъде разнищван.

Един мой приятел на име Джими Смит прочете онази изгубена чернова на Поетическия кръжок към Мейнския университет един вторник следобед през 1968 или 1969 и тя беше добре приета. Защо не? Той я изрецитира с жар, влагайки умение и душа. Хората обичат вълнуващи истории, независимо дали са в стихове, или в проза. А историята действително

си я биваше — особено предвид формата, която ми даде възможност да отстраня всякаква плява. През есента на 2008 се сетих за рецитацията на Джими и тъй като не бях зает с никакви проекти, реших да пренапиша поемата. Това е резултатът. Не мога да преценя доколко е сходен с оригинала.

Джими, дано си жив и здрав и да прочетеш това. Онзи ден ти направо ни скри шапките.

Ако ти се слуша, черпи ме още едно.

(Пфу, отврат, но карай — то кое ли не е?)

Трийсет и двама заминахме в зелената пущина, след трийсет дни в гъсталаците само трима до горе издрапаха.

Преодоляха джунглата и до върха се качиха —

Манинг, Ревоа и аз. А какво е казано в оная книга?

Оная, прочутата? „Едничък аз да разкажа останах.“

Ще пукна в леглото от тая помия — поредния смотан пияница.

Скърбял съм за Манинг? Ташак! Парите му

ни заведоха там, волята му ни пришпорваше напред — смърт

след смърт. А той в легълцето си ли умря? Неее! Аз имах грижата!

Сега той служи в онази църква от кости. Велик е животът!

(Абе каква е тая пикня? Нищо, черпи ме още една. Черпи ме две!

За уиски всичко ще си изпея, а ако искаш да млъкна — упои ме с шампанско.

Думите са вятър, мълчанието е скъпо, скъпи мой.

Та какво казвах?)

Двайсет и девет загинаха в похода, сред тях — и жена.

Страхотни цици, ти казвам, и задник като английско седло!

*Една сутрин я намерихме обърната по корем,
угаснала като огъня, в който лежеше,*

рожба на пепелта — с овъглени бузи и гърло.

Недоизгоряла: огънят трябва да е бил изстинал.

*През целия поход говореше, а умря, без да гъкне —
върховно е да си човек, а? Така значи?*

Не ли? Тogaва — кур за теб и за майка ти:

Сто на сто ѝ го е турил някой педал.

*Ааа, на антроположка се правеше. Хич не приличаше
на антроположка, когато я издърпахме от
пепелта: с чернилка по бузите, а белтъците на
очите ѝ —*

сиви от сажди. Иначе — никакъв белег по нея.

Дорънс се произнесе, че вероятно е удар,

а той се водеше доктор в отряда ни,

копелдака му неден! Уиски ми дай на мене, уиски,

че без него животът е тежък!

*Зелената пуцина ден след ден ги погубваше. Карсън
се набоде*

*на клечка. Проби му подметката, кракът му се поду
и когато*

*срязяхме кожения ботуш, пръстите му бяха
почернели*

*като мастилото от сепия, течащо в сърцето на
Манинг.*

Рестън и Полгой ги ухапаха паяци,

големи колкото юмрук. Акерман го клъвна змия:

сурна се

от дървото, дете висеше като кожсена наметка,

преметната върху клон. Впръска отровата си в носа на Акерман.

Да ти описвам ли как се измъчи? Представи си: той сам си изтръгна носа! Да! Откъсна го като изгнила на клона праскова и хвърли топа, заплювайки мутрата си! Шибан живот, мамка му

— и да не ти е до смях, смей се.

Така и така по-лесно няма да стане:
ако не си трезвен, и светът не е тъжен.
Та докъде бях стигнал?

Хавиер падна от един дъсчен мост и когато го измъкнахме, не можеше да диша, затова Дорънс се опита да го съживи с целувка и засмука от гърлото му пиявица, ама тлъста — същински парников домати. Изхвъркна като коркова тапа

от бутилка и се разцепи на две; изпръска ги двамата с виното,

с което живеем (скивай метафора: в този смисъл всички сме алкохолици),

и когато шпаньолецът умря, буйствайки, Манинг каза,

че пиявиците са проникнали в мозъка му. Аз лично нямам мнение.

Всичко, което знам, е, че очите на Хави не можеха да се затворят, а

ту хлътваха, ту изпъкваха час след като беше изстинал.

Нещо гладно бърникаше в черепа му, аах, гладно и гадно!

А междувременно папагалите крещяха на маймуните,

маймуните крещяха на папагалите; крещяха в копнеж по

синьото небе, което не се виждаше

под похлупака на пущината зелена.
Абе това уиски ли е, или диария в чаша?
Една от ония смукачки попадна в гащите на Френчи

—
споменах ли? И му направи френска любов, чаткаш
ли?

Дойде ред и на самия Дорънс; тогава
вече се изкачвахме, но още бяхме в пущината. Той
падна

в една клисура и чухме изпукването. Строи си
врата:

двайсет и шест годишен, сгоден, точка по въпроса.

Аах, не е ли велик животът? Животът е пиявица в
гърлото,

животът е урвата, в която всички пропадаме, той е
супа,

в която плуваме като зеленчуци. Брей, философ се
извъдих!

Карай. Много е късно да броим мъртвите,
а аз съм много пиян. Накрая все пак стигнахме.

Уточнявам.

Стръмната пътека ни изведе от страшната
зелена фурна, в която погребяхме Ростой, Тимънс,

тексасеца — забравих му името — и Дорънс,

и неколцина други. Повечето ги покоси

треска, от която кожата им се свари и позеленя.

Накрая останахме само Манинг, Ревоа и аз.

Ние също пипнахме треската, но я надвихме,

преди тя да ни надвие. Обаче аз никога не оздравях

напълно. Сега уискито е моят

хинин, който взимам за тръпките, така че

черпи ме още веднъж, преди да забравя добрите

обноски

и да ти прережда гръцмуля. Дори мога

да изпия каквото изтече, затова по-чевръсто, синко,

ми дай бутилката, чумата да те тръшне!

*Намерихме път — даже Манинг се съгласи,
че е път, — толкова широк, че да се разминават
слонове,*

*ако ловците на слонова кост не бяха овършали
джунглите и*

*равнините отвъд, когато бензинът все още
струваше пет цента.*

*Пътят вървеше нагоре, ние също — по каменни
плочи,*

изкъртени преди милиони години от Майката Земя

—

*подскачахме като жаби под слънцето, Ревоа
все още в огнища, а аз — о, аз бях олекнал!*

*Като паяжинка, полюшкваща се върху млечка,
тинтири-минтири.*

*Всичко видях. Тогава умът ми беше бистър като
чиста водица,*

*нали разбираш — млад човек, а сега съм ужасен
дъртак — да,*

*гледай, гледай, ама недей толкоз да се мръщиш —
взираш се в бъдещето си.*

*Изкачихме се над птиците и стигнахме края —
каменен език, плезец се право в небето.*

*Манинг хукна, а ние подире му — Ревоа
всъщност подтичваше, нали беше болен.*

(Болен, ама не задълго — ха-ха!)

Погледнахме надолу и видяхме каквото видяхме.

Манинг се изчерви при гледката и що пък не?

Алчността също е треска, охо.

*Сграбчи ме за парцала, който някога беше риза,
и ме попита сънува ли. Щом потвърдих, че виждам
същото, попита и Ревоа.*

*Но преди Ревоа да отговори с Да или Не, чухме гръм
от зеления похлупак в ниското —*

буря, само че наопаки. По-точно,
сякаш цялата земя беше пипнала нашата болест
и се тресеше в недрата си. Попитах Манинг какво
чува,
но той нищо не каза. Хипнотизиран беше от
пролуката в скалата, в която
през застинал от хилядолетия въздух се взираше
в църквата триста метра по-надолу: от милиони
кости
и бивни изградена, избеляла гробница на вечността,
сметище от зъбци и рога — такава ще е гледката в
дъното
на казана, ако лавата в ада изври някой ден.

Логично е да има трупове, нанизани върху
древните бодили на онази слънчева гробница.
Трупове нямаше,
но тътенът се усилваше, надигайки се от земята,
вместо да се спусне от небето. Камъните под
нозете ни
се разтресоха, когато **те** нахлуха от зелената
пущина,
покосила мнозина от нас — Ростой с брѳмбазѳка,
Дорѳнс, който припяваше, антроположката
сѳс задник като английско седло; двайсет и шестима
други.

Те пристигнаха, тези призраци бледи, и тресяха
зеления похлупак сѳс стѳпките си; връхлитаха във
всепомитаща
вълна: слонове, бягащи от зелената люлка на
времето.

Сред тях стѳрчаха (ако щеш — вярвай)
мамонтите от отминала епоха, когато човек
не е имало — с бивни-тирбушони и очи,
зачервени като камшиците на скрѳбта;
около набрѳчканите им крака се виеха лиани.
А един пѳк — аха! — в една гѳнка на гѳрдите си

беше затъкнал цветенце, като в бутониера!

Ревоа изпищя и закри с длан очите си.
Манинг рече „Не го видях.“ (Все едно
се разправяше с някой тъп пътен полицай.)
Дръгнах ги и тримата се набутахме
в една каменна пътка близо до ръба. Оттам
гледахме как прииждат: прилив в лицето на
реалността —

хем ти се иска да си сляп, хем се блециш.
Те ни подминаха, без да забавят темпо —
задните изтикваха предните
и прекрачваха ръба, надавайки рев с хоботите си —
оповестявайки самоубийството си, сгромолясвайки
се

върху костите на забвението в прашната урва.
Продължи часове — катурването надолу към
смъртта.

Бучаха тропнети (пардон, хоботи); надолу по
стръмнината

звукът на духовия оркестър намаляваше.
Прахта и вонята на лайната им едва не ни
задушиха и накрая Ревоа изтреця.
Изправи се — дали за да си плюе на петите, или за
да

се хвърли с тях — не е ясно, обаче в последна сметка
се хвърли с тях: с главата надолу, размахал
подковани

ботуши в небето — главичките на гвоздеите им
закачливо намигнаха.
Размаха една ръка. Другата... едно от онези
гигантски плоски

стъпала я изтръгна от рамото му и тя последва
тялото:

пръстите правеха „Чао-чао“ и „Чао-чао“, и
„Сбогом, момчета!“.

Смехотия!

Наведох се да видя падането му — забележителна гледка:

сякаш хартиена въртележка се разпадаше,
късчета от него се задържаха във въздуха,
порозовяваха

и ги подемаше ветрецът с мирис на гнили
карамфили.

Сега костите му са при другите, а моето уиски къде
е?

Но — чуй ме, тъпако! — единствените нови кости
бяха неговите.

Зацепи ли? Отвори си ушите, мизернико:
неговите, но не и другите.

След като всички гиганти се изтрополиха, там долу
нямаше

нищо освен църквата от кости, която си бе същата,
ако не броим едно червено петно — Ревоа.

На юруш го бяха ударили призраци или спомени,
а нима те не са едно и също? Манинг се изправи,
треперейки, и заяви, че вече сме богати (сякаш
вече не беше натрупал цяло богатство).

„Ами това, което току-що видя? — попитах го. —
Би ли довел други да се поклонят на това свято
място?

С твоята инициативност и папата ще пропикае
светена вода от ръба на скалата!“ Но Манинг
само поклати глава, ухили се и вдигна ръце,
без прашинка по тях, въпреки че допреди минута
зверски се давехме в кълбета прахоляк
и бяхме покрити с него от глава до пети.

Халюцинация, така ми рече Манинг,
предизвикана от треска и лоша вода.

Повтори, че вече сме били богати, и се изсмя.

Копелето, този смях го погуби.

Видях, че е луд — или че аз съм луд — и един от
двама ни

ще трябва да умре. Ясно ти е кой е бил вторият,

понеже седя тук пред теб — пиян — и някога
черната ми коса

ми се навира в очите.

„Не проумяваш ли, глупако“ — рече ми той.

Не каза повече, останалото беше писък.

Да му еба майката!

Да еба и тъпата ти ухилена физиономия!

Не помня как съм се върнал; то е

зелен сън, в който се мяркат кафяви лица,

после е син сън, в който се мяркат бели лица,

а сега се будя посред нощ в този град голям,

където дори и един на десет души не сънува какво

се простира отвъд битието му — понеже очите, с

които

сънуват, са затворени като на Манинг:

не прогледна до самия край, когато всички банкови

сметки в Ада

или в Швейцария (може би е същото) не можеха да
го спасят.

Будя се от ръмженето на черния си дроб и в
тъмното

чувам гръмовния трясък на онези грамадни призраци

—

надигат се изпод зеления похлупак като буря,
върлуваща

в земните недра, и надушвам прахоляка и лайната,
когато

ордата полита в небето на своята гибел; съзирам

ушите им — древни ветрила — и бивните им — куки;

виждам

очите им, и очите им, и очите им.

Животът е многопластов; в географските карти
има други карти.

Църквата от кости още се издига там — как искам

*да се върна и отново да я намеря, за да се хвърля
от скалата и да приключа с тая жалка комедия.
Сега разкарай
овчата си физиономия, за да не я разкарам аз.
Пфу, реалността е мръснишка, а религията е вятър.
Затова ме черпи, проклетийо!
Ще вдигнем на здравица за слоновете от небитието.
На Джими Смит*

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.